

WPLYW GIER PLANSZOWYCH NA ROZWÓJ DZIECKA

Gry są niezwykle istotnym środkiem kształtowania odpowiednich funkcji, postaw i zachowań uczniów. Posiadają one niezliczone walory oraz szereg funkcji mających wpływ na proces uczenia się. Odgrywają również bardzo ważną rolę w rozwoju dziecka.

W dobie rozwoju technologii cyfrowej taka aktywność jest dla dzieci optymalna, ponieważ oprócz tego, że daje szansę na odmienny sposób spędzania czasu, to również umożliwia bezpośredni kontakt z rówieśnikami.

Zabawa jest ważna w życiu dziecka. Jest ona jedną z atrakcyjnych aktywności młodego człowieka. Podczas zabaw dziecko nie odczuwa przymusu nauki, a rozwija się zarówno poznawczo, jak i społecznie, emocjonalnie i fizycznie. Niewątpliwie do działań tego typu możemy zaliczyć gry planszowe, stanowiące zarówno świetną rozrywkę, jak i aspekt edukacyjny i wychowawczy.

Wśród najważniejszych **umiejętności rozwijanych poprzez gry planszowe** możemy wymienić:

- sposób myślenia – stymuluje rozwój w zakresie takich umiejętności jak: analiza i synteza, przedsiębiorczość, asertywność, negocjacje, liczenie, poszukiwanie właściwych rozwiązań, logiczne myślenie, czytanie ze zrozumieniem.
- procesy poznawcze – dotyczące głównie nauki szkolnej, która w tym przypadku została wzbogacona o aspekt zabawy. Gry powodują, że dziecko rozwija się zarówno w sferze fizycznej, doskonaląc sprawność motoryki małej i dużej, jak i umysłowej ucząc się czytać, liczyć, zapamiętywać, kojarzyć fakty itp.
- wyobraźnię – gry planszowe wprowadzają graczy w świat fantazji poprzez dwie płaszczyzny. Pierwsza z nich to estetyka i wygląd zewnętrzny gier. Współczesne gry zawierają wiele bajkowych elementów, kolorowych postaci, nieraz wzbogacone są o dodatkowe przedmioty mające na celu wprowadzenie małego odbiorcy w niepowtarzalny nastrój. Drugim elementem jest fabuła lub opis miejsca wydarzeń. Twórcy gier dokładają wszelkich starań, aby gracz poczuł się częścią wyimaginowanej rzeczywistości.
- współdziałanie i współzawodnictwo – gry służą rozwojowi umiejętności społecznych. Dzieci grając, muszą zaakceptować określone zasady i porządek, uczą się cierpliwości, jako gracze wzajemnie sobie pomagają. Gry są nieocenionym sposobem kształtowania charakteru. Uczą dzieci nie tylko tego, jak radzić sobie z sukcesem, ale i z porażką. Ponadto wdrażają dzieci do zdrowej rywalizacji i wpajają uczciwość.

Dodatkowo gry poprzez swoją funkcję aktywizacyjną rozwijają następujące umiejętności:

koncentrację uwagi i spostrzegawczości. Gra często wymaga skupienia się na kilku rzeczach jednocześnie: zasadach, kolejności grania, obserwowaniu ruchów innych uczestników; wytrwałość w dążeniu do samodzielnego rozwiązania problemu. W większości gier nie ma jednej drogi prowadzącej do wygranej. Podczas gry uczniowie samodzielnie budują swój plan gry, podejmują decyzje związane z ruchami swoich pionków czy znajdują sposoby na rozwiązanie pojawiających się problemów; współpracę w różnych zespołach. Podział na grupy daje dzieciom szansę na pracę w zmieniających skład zespołach i uczenie się współpracy z różnymi osobami; przyjmowanie odpowiedniej postawy wobec porażki i zwycięstwa oraz odporność na stres. Wielokrotnie, grając, uczniowie oswiają się ze stresem towarzyszącym rywalizacji oraz poznawaniu nowych gier. Doświadczają w bezpiecznych warunkach zarówno sukcesu, jak i porażki. Dzięki temu oswiają się z towarzyszącymi im emocjami; odkrywanie własnych mocnych stron. Podczas grania w różne gry uczniowie odkrywają swój potencjał. Rozpoznają obszary i sfery, w których mogą osiągać sukcesy; wiele różnych umiejętności matematycznych, między innymi: sprawność rachunkowa, badanie figur i związków geometrycznych, tworzenie strategii, logiczne myślenie.

Rodzaje gier i ich charakterystyka

Gry strategiczne - To grupa gier, w których taktyka jest ważniejsza niż element losowy. Mogą one być jedno lub wieloosobowe, rywalizacyjne lub kooperacyjne. Obowiązkowym elementem jest plansza i zestaw pionków. Takie gry rozwijają planowanie i strategiczne myślenie, czyniąc rozrywkę bardziej zależną od działań zawodników niż rzutów kostką. Młodzi gracze muszą przewidywać ruchy przeciwników, podejmować szybkie decyzje w związku ze zmieniającą się dynamiką gry. Dodatkową zaletą tego typu aktywności dla edukacji jest możliwość wpisania jej w niemal każdy zakres tematyczny. Mieszczą się tu bowiem zarówno gry historyczne, które mogą nieść za sobą treści programowe, jak i matematyczne, przyrodnicze itp. Ważnym elementem jest atrakcyjna, ciekawa, kolorowa forma graficzna, która zachęca dzieci do zabawy.

Gry zręcznościowe - To specyficzna grupa, najczęściej nie posiada planszy, nie umniejsza to jednak jej walorom. Rozgrywki tego typu są bardzo cenne, ponieważ zwiększają sprawność manualną i koordynację wzrokowo - ruchową. Wiele takich gier polega na układaniu wzorów lub figur i ich zapamiętywaniu. Dzieci uczą się skupiać uwagę, ćwiczą pamięć i spostrzegawczość, a jednocześnie doskonale się bawią. Takie rozgrywki mogą być przerywnikiem w czasie lekcji, aby oderwać na chwilę uczniów od czysto umysłowych zadań. Gra wymaga od dzieci nie tylko sprawnych dłoni, lecz także myślenia taktycznego i dostosowania swoich działań do ruchów współgraczy.

Gry słowne - Edukacyjna wartość tych gier tkwi w nabywaniu nowego słownictwa i umiejętności poprawnego, logicznego formułowania wypowiedzi. Ponadto takie rozgrywki mogłyby uatrakcyjnić zajęcia logopedyczne dla dzieci z wadami wymowy. Wyróżniamy dwa podstawowe typy gier: językowe (doskonające umiejętności językowe) oraz komunikacyjne (ćwiczą zdolności komunikacyjne, takie jak płynność, intonacja, akcent). Dodatkowym walorem edukacyjnym jest konieczność działania pod presją czasu, co uczy szybkiego podejmowania decyzji.

Gry logiczne - To szeroka kategoria, obejmująca zarówno gry tradycyjne oparte na konkurencji (szachy, warcaby), jak i gry quizowe. Te rozgrywane na planszy polegają głównie na budowaniu odpowiedniej strategii, bez elementu losowości.

Zachęcam Was - Rodziców do wspólnych gier z dziećmi.